Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН.

№ 228 (7118).

29 НОЯБРЬ ПАЙШАНБА 1979 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА МОСКВАДА, КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИДА ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ.

СЕССИЯДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА ҲАМДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДАГИ ҲАМДА СССРНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА СССРНИНГ 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДАГИ ВА БОШҚА МАСАЛАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ.

МОСКВА, КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИ. 1979 йил 28 ноябрь. Ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети иккинчи сессияси. Суратда: Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ялпи мажлиси. (ТАСС-ЎзТАГ телефотоси).

ЗАФАРЛАР ВА БУНЁДКОРЛИК РЕЖАЛАРИ

Ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси

Советлар мамлакати ўнинчи беш йилликнинг тугалловчи йилига, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланадиган йилга қадам қўймоқда. Совет кишилари Ленин партияси раҳбарлигида дунёда биринчи ривожланган социализм жамиятини қурдилар ва ҳозир коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этмоқдалар. КПСС XXV съездининг тарихий режалари, партия Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари, ўрток Л. И. Брежневнинг доклад ва нутқлари ҳар бир коллектив, ҳар бир киши учун программа бўлиб қолди, уларда экономикани янада ривожлантиришнинг, халқ моддий ва маданий фаровонлигини оширишнинг энг муҳим йўналишлари белгилаб берилган.

Москвада, Катта Кремль саройида 28 ноябрь куни СССР Олий Советининг иккинчи сессияси меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик жўш урган вазиятда бошланди. Сессия арафасида КПСС Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумнинг 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда СССР Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисидаги қарорини, Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқини совет кишилари ғоят қизиқиб ва мамнуният билан кутиб олдилар.

Келгуси йил, деб уқтирди Леонид Ильич Пленумда, ҳозирги беш йилликнинг тугалловчи йилигина бўлиб қолмай, шу билан бирга навбатдаги беш йилликка асос бўладиган йил ҳамдир. Бу йил — партиянинг XXVI съездига актив тайёргарлик кўриладиган йил бўлади. Қилинган ишни баҳолашга ва 1980 йилги вазифаларга айни мана шундай позициялар да туриб ёндашмоқ керак.

СССР Олий Советининг сессияси эрталаб соат 10 да Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қўшма мажлиси билан очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. В. Русаков** ўртоқларни гулдурос давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Депутатлар сессиянинг кун тартиби билан иш тартибини бир овоздан тасдиқладилар.

Сессиянинг муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилган:

1. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида.

2. СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҳамда СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида.

3. СССРда Халқ контроли тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси ҳақида.

4. СССР Олий суди тўғрисида СССР Қонуни, СССР Прокуратураси ҳақида СССР Қонуни, СССРда Давлат арбитражи тўғрисида СССР Қонуни, СССРда адвокатура ҳақида СССР Қонуни лойиҳалари тўғрисида.

5. СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Раислик қилувчи — Миллатлар Советининг раиси **В. П. Рубен** кун тартибининг биринчи моддасини кўриб чиқишга киришишни таклиф этди.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида» СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат **Н. К. Байбаков** доклад қилди. (Н. К. Байбаков доклади иккинчи бетда эълон қилинмоқда).

Сўнгра «СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҳамда СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» СССР молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** доклад қилди. (В. Ф. Гарбузов доклади учинчи бетда эълон қилинмоқда).

Шу билан палаталарнинг биринчи қўшма мажлиси ёпилди.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

27 ноябрда Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Президиум аъзолари КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми якунларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўрток Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Шу нутқда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг муҳим проблемалари ҳар тарафлама анализ қилинган, партия билан халқнинг куч ва ғайратини тўплашни талаб этувчи вазифалар аниқ белгилаб берилган. Пленум қарорларининг, ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмаларининг изчиллик билан амалга оширилиши бизнинг хўжалик практикамизга яхши таъсир кўрсатади, беш йилликнинг якунловчи йилида иқтисодий ва социал маданий қурилишда, халқ фаровонлигини оширишда советларнинг ҳамда бошқа давлат органларининг барча бўғинларида ишларни такомиллаштиришга ижобий таъсир кўрсатади, деб ишонч билдирилди.

Президиум ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети иккинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ масалаларни караб чиқди. В. В. Кузнецовнинг ахбороти юзасидан давлат ҳокимияти олий органи сессиясининг кун тартиби ва иш тартиби тўғрисидаги таклифлар муҳокама қилинди ва қабул этилди.

СССР Олий Совети палаталари план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг 1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планини, 1979 йилги планнинг қандай бажарилаётганлигини, СССРнинг 1980 йилги давлат бюджети ҳамда 1978 йилги бюджет ижроси тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки тартибда қараб чиқиш ишларини туғаллаш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мажлисда палаталар план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг катта иш қилганлиги қайд этилди. Бу иш хўжалик механизмини такомиллаштириш, планлаштиришни яхшилаш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорларини ҳисобга олган ҳолда олиб борилди. Бу эса депутатларнинг активлигини, талабчанлигини оширишга, конкрет проблемаларга янгича мезон ва баҳо билан ёндашишга имкон берди.

Давлат плани қонун кучига киргандан кейин доимий комиссиялар унинг бажарилиши устидан кун сайин ва қатъий назоратни таъминлашлари кераклиги уқтириб ўтилди. Ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ҳокимият олий органининг ижтимоий ҳаётга, халқ хўжалигида ишларнинг аҳволига таъсир қилиш имкониятидан моҳирона, собитқадамлик билан фойдаланишга боғлиқдир. Бу масалада ўрток Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига оғишмай амал қилиш кераклиги таъкидланди.

Шундан кейин Президиум СССРда Халқ контроли тўғрисида СССР Олий Совети сессиясига тақдим этиладиган қонун лойиҳасини муҳокама қилди. Муҳокама вақтида қонун лойиҳаси КПСС XXV съездининг, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига, СССР Конституциясининг қоидаларига тамомила мувофиқ эканлиги уқтириб ўтилди. Контролни ташкил этиш ва олиб бориш ленинча принциплари шу қонун лойиҳаси учун асос қилиб олинди. Шу масалани муҳокама қилган вақтда халқ контроли органлари барча ички резервларни ишга солиш, хом ашё ва материаллардан, электр қуввати, ёқилғи, материал ва меҳнат ресурсларидан тежаб-тергаб ва оқилона фойдаланиш устидан ҳамма жойда қатъий контролликни таъминлаш борасида партия белгилаган вазифаларни бажаришда халқ контроли органлари муҳим роль ўйнашлари кераклиги таъкидлаб ўтилди.

СССР Олий суди тўғрисидаги, СССР прокуратураси тўғрисидаги, СССРда давлат арбитражи тўғрисидаги ва СССРда адвокатура тўғрисидаги қонунларнинг лойиҳалари кўриб чиқилди. Мазкур қонун лойиҳалари Коммунистик партиянинг социалистик демократияни тобора ривожлантириш, совет ҳуқуқ-тартиботини муҳофаза қилишни кучайтириш борасидаги йўлини акс эттиради, деб уқтириб ўтилди. Бу қонунлар барча совет ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органларининг ишларини яхшилашга, уларнинг фаолиятида ташаббускорлик ва принципиалликни, социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашда уларнинг роли ва масъулиятини оширишга имкон беради. Янги қонунларнинг қабул қилиниши КПСС Марказий Комитетининг «Ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишни яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қарорини бажариш йўлида қўйилган конкрет муҳим қадам бўлди.

СССРда Халқ контроли тўғрисидаги, СССР Олий суди тўғрисидаги, СССР прокуратураси тўғрисидаги, СССРда давлат арбитражи тўғрисидаги ва СССРда адвокатура тўғрисидаги қонун лойиҳаларини СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этишга қарор қилинди.

Президиум Олий Совет Президиумининг биринчи ва иккинчи сессиялар ўртасидаги даврда қабул қилган Фармонларини тасдиқлаш учун СССР Олий Советига тақдим этиш масаласини муҳокама қилди.

Бошқа баъзи масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Кўриб чиқилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар М. С. Горбачев, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Совети палаталарининг план-бюджет комиссиялари раислари Г. И. Вашченко, Н. И. Масленников, СССР Олий судининг раиси Л. Н. Смирнов, СССР бош прокурори Р. А. Руденко иштирок этдилар. (ТАСС).

ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

27 ноябрда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети Оқсоқоллар кенгашининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг кун тартибига, иш тартибига ва уни ўтказишни ташкил этишга доир масалалар муҳокама қилинди.

Шу масала юзасидан Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен ахборот берди. **Мажлисни Иттифоқ Совети** Раиси А. П. Шитиков олиб борди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе иштирок этдилар.

(ТАСС).

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президенти, Югославия Коммунистлар союзи Раиси

Ўртоқ Иосип Броз ТИТОга

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — республика куни муносабати билан Сизга, Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитетига, ЮСФР Президиумига, Югославия халқларига Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми номидан, бутун совет халқи номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табриклар ва мамлакатни ривожлантиришда, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашда муваффақиятлар тилаб билдираётган истакларни йўллайман.

Олий даражадаги учрашувлар якунида қабул қилинган икки томонлама қўшма ҳужжатларда қайд этилган принциплар ва аҳдлашувлар асосида КПСС билан ЮКС, СССР билан ЮСФР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлини изчиллик билан ўтказиш бундан буён ҳам қардош халқларимизнинг, тинчлик ва социализм ишининг туб манфаатларига мос келишига астойдил аминман.

Л. БРЕЖНЕВ.

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ ижроия вечесининг Раиси

Ўртоқ Веселин ЖУРАНОВИЧга

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — республика куни муносабати билан Сизни, ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг аъзоларини СССР Министрлар Совети номидан ва шахсан ўз номимдан табриклайман ҳамда Югославия халқларига социализм қурилишида янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилайман. СССР ва ЮСФР халқларининг манфаатлари, тинчлик ва социализм тантанаси йўлида Совет-Югославия дўстона муносабатлари бундан буён ҳам мустаҳкамланиб ривожланаверсин.

А. КОСИГИН.

РЕСПУБЛИКА САНОАТИНИНГ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноат корхоналарининг коллективлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг даъватига биноан социалистик мусобақани кенг авж олдириб, энг муҳим маҳсулот турларини реализация қилиш ҳамда ишлаб чиқариш юзасидан 1979 йил январь-ноябрь ойлари планини муддатидан аввал, 28 ноябрда бажардилар.

Кўмир қазиб чиқариш, пахта териш машиналари, пайпоқлар, устки трикотаж, сутга айлантириб ҳисоблаганда қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш январь-ноябрь ойлари плани ошириб адо этилади.

(ЎзТАГ).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги район республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Косонсой райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўрток Каримов, район ижроия комитетининг раиси ўрток Болтихўжаев, район комсомол комитетининг секретари ўрток Марзаева, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўрток Мамашарипов, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш-техника таъминоти ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Сотиволдиев, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Нуриддинов.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА ҲАМДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат Н. К. БАЙБАКОВ доклади

Ҳурматли депутат ўртоқлар!

СССР Министрлар Совети коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда муҳим босқич бўлмиш ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йили — 1980 йилда СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг КПСС Марказий Комитети Пленуми асосан маъқуллаган лойиҳасини сизларнинг кўриб чиқишингиз учун тақдим этади.

Келгуси йил планининг лойиҳаси совет жамиятини ривожлантиришнинг КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларида белгилаб берилган социал-иқтисодий вазифаларига ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг хўжалик ва маданий қурилиш масалаларига доир нутқларида баён этилган хулосаларга амал қилиб, министрликлар, идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари иштирокида ишлаб чиқилган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг кеча бўлиб ўтган Пленумида сўзлаган нутқида беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида совет экономикаси ривожини ҳамда 1980 йилда ва шундан кейинги йилларда ҳал этилиши лозим бўлган актуал проблемаларни чуқур анализ қилиб берди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари бизнинг партия, совет ва хўжалик кадрларимизни, барча меҳнаткашларни мамлакат олдида турган вазифаларни тўғри тушуниш билан қуроллантиради, халқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасидаги фаолиятимизни аниқ мақсадга йўналтиради.

1979 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

КПССнинг иқтисодий сиёсати изчиллик билан амалга оширилаётганлиги, партиянинг омма ўртасида катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бораётганлиги, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг ватанпарварларча бунёдкорлик меҳнати 1979 йилда ижтимоий ишлаб чиқариш кўламларини кенгайтириш ва унинг техникавий даражасини ошириш, халқ фаровонлигини янада юксалтириш имконини берди. СССРнинг халқаро майдондаги позициялари мустаҳкамланди, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда унинг етакчилик роли ошди.

Маълумки, миллий даромаднинг ўсиши социалистик экономикани ривожлантиришнинг умумлашма кўрсаткичидир. 1979 йилда мамлакатнинг истеъмол ва жамғармага сарфланувчи миллий даромади дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, 1978 йилга нисбатан 8 миллиард сўмдан зиёд ортади, беш йилликнинг тўрт йили ичида эса у 58 миллиард сўмдан кўпроқ ёки 16,2 процент кўпаяди. Миллий даромаднинг бешдан тўрт қисми бевосита халқ фаровонлигини оширишга сарфланмоқда.

Саноатда 1979 йилда ишлаб чиқариш ҳажми 21 миллиард сўмлик ортади. Саноатни ривожлантириш халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтиришда ғоят муҳим роль ўйнайди. Умуман беш йилликнинг тўрт йили мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 103 миллиард сўмлик ёки 20,3 процент ошади.

Ҳозирги вақтда маҳсулотнинг 73 минг турига давлат Сифат белгиси берилган.

Фан-техника тараққиётини белгилаб берувчи саноат тармоқлари, биринчи навбатда машинасозлик илдам суръатлар билан ривожланмоқда.

Партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларига мувофиқ қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этишни такомиллаштиришдан иборат узоқ муддатли программа муттасил амалга оширилмоқда.

Ўзингизга маълумки, бу йил бир қанча жойларда об-ҳаво шароитлари ноқулай келди. Шунга қарамай, қишлоқ хўжалик ходимларининг астойдил меҳнати, партия, совет ва хўжалик органларининг ташкилотчилик фаолияти туфайли бу йил 179 миллион тонна дон йиғиштириб олинди.

Донли экинлардан рекорд ҳосил — 34 миллион тоннадан зиёд ҳосил кўтарган Қозоғистон ССРнинг меҳнаткашлари катта ғалабани қўлга киритдилар.

Олтой, Краснодар ўлкаларининг, Оренбург, Омск, Амур, Львов областлари ва бошқа бир қанча областларнинг ғаллакорлари яхши натижаларга эришдилар.

Озарбайжон, Ўзбекистон ва Молдавия ССРнинг колхоз ва совхозлари давлатга дон, сабзавот ҳамда мева сотиш юзасидан беш йиллик план топшириқларини ошириб адо этдилар.

Ўрта Осиё республикалари ва Озарбайжон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари мураккаб қийинчиликларни бартараф этиб, пахтадан мўл ҳосил олдилар.

Етиштирилган ҳосилнинг тўла сақлаб қолинишини, маҳсулот ўз вақтида ва сифатли қайта ишланишини ҳамма жойда таъминлаш ҳозир ҳар қачонгидан кўра муҳимдир. Шу билан бирга куч-ғайрат келгуси йил ҳосили учун, чорванинг пухта қишлови ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун зарур шарт-шароитларни таъминловчи бутун ишлар комплексини ўтказишга сарфланиши лозим.

1979 йилда капитал қурилиш катта программаси амалга оширилди. Халқ хўжалигига сарфланган жами капитал маблағ ҳажми 132 миллиард сўмдан, беш йилликнинг тўрт йили ичида эса 500 миллиард сўмдан ошиб кетади ёки беш йиллик план топшириқларида шу йиллар учун мўлжалланганига қараганда 10.4 миллиард сўм кўп бўлади.

Мамлакат иқтисодий қудратининг пойдевори бўлмиш унинг асосий ишлаб чиқариш фондлари 1976 — 1979 йиллар мобайнида 273 миллиард сўмлик кўпайиб, келгуси йил бошларида бир триллион сўмдан ошиб кетади. Беш йиллик мобайнида корхоналар қуриш, ишлаб турган корхоналарни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантириш ҳисобидан халқ хўжалигининг барча тармоқларида янги қувватлар ишга туширилди. Қарийб 1000 та йирик давлат саноат корхоналари фойдаланишга топширилди.

Бу йил жуда муҳим социал масалаларни ҳал этиш, халқнинг турмуш даражасини ошириш соҳасида янги-янги муваффақиятларга эришилди. Бу — даставвал аҳоли жон бошига реал даромадларнинг ўсганлигида ўз ифодасини топмоқда. 1979 йилда реал даромадлар 2.5 процент ошади. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик маоши 1976 — 1979 йиллар мобайнида 12.4 процент, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ 21,7 процент кўпаяди, бу эса беш йиллик планнинг мазкур даврга мўлжалланган топшириқларига мос келади. Ноишлаб чиқариш соҳасидаги ходимлар учун янги маош ва окладлар жорий этиш бу йил ниҳоясига етказилади. Бу эса беш йиллик мобайнида 31 миллион кишининг иш ҳақи оширилишини билдиради.

1979 йилда ижтимоий истеъмол фондлари 110 миллиард сўмга етади.

Уй-жой қурилиши катта кўламларда давом эттирилади. 1979 йилнинг ўзидагина жами майдони 102,5 миллион квадрат метр, ўнинчи беш йилликнинг тўрт йили ичида эса 423 миллион квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилади, бунда уй-жой фондининг сифати оширилади.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти бу йил 4,8 процент кўпайиб, чорак триллион сўмликдан ошиб кетади. Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматнинг жами ҳажми 7.4 миллиард сўмлик бўлади. Совет кишиларининг меҳнат ва турмуш шароитлари муттасил яхшиланмоқда.

Мамлакат ташқи савдо оборотининг кўрсаткичлари беш йиллик планда кўзда тутилган даражадан ошиб кетди.

Ишлаб чиқариш ҳажмлари ўтган йилдагига нисбатан мутлақ кўпайганига қарамай, саноат маҳсулотининг қора металлар прокати, кўмир, нефть, минерал ўғит, синтетик смола ва пластмассалар, рангли металларнинг айрим хиллари, қоғоз каби муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1979 йилги планда белгиланган топшириқлар бажарилмайди. Бунинг учун тегишли министрликлар жавобгардир.

Бир қанча халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш йиллик топшириқлари тўлиқ бажарилмаганлиги сабабли аҳолининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлашда муайян қийинчиликлар вужудга келди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқараётган Енгил саноат, Озиқ-овқат саноати министрликлари ҳамда бошқа министрликлар ва идоралар халқ учун моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан тегишли чораларни ҳамиша ҳам кўраяптилар, деб бўлмайди.

Меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги, ишлаб чиқариш фондлари ва қувватларидан фойдаланишдаги камчиликлар, янги маҳсулот турларини ўзлаштириш, илғор техника ва технологияни жорий этиш планларини бажаришдаги қолоқликлар меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигининг бошқа баъзи кўрсаткичлари юзасидан 1979 йилги топшириқларни бажаришга ва миллий даромадни ўстириш суръатларига салбий таъсир ўтказди.

Халқ хўжалигининг капитал қурилиш каби энг муҳим соҳасида ишни қайта қуриш ғоят секин бораётганлигини алоҳида айтиб ўтиш керак. Маблағларнинг ҳануз сочиб юборилаётганлиги, битказилмаган қурилиш ҳажмининг ортиб бораётганлиги объектларни ишга туширишни кечиктирди. Бунинг натижасида халқ хўжалиги талай миқдордаги маҳсулотни ололмай қолди.

Темир йўл транспорти бир қанча энг муҳим юкларни ташиб беришда эҳтиёжни ҳали тўла қондирмаяпти.

1980 йилда юқорида айтиб ўтилган камчиликларни йўқотиш, министрликларнинг, идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ўз ихтиёридаги корхоналарга раҳбарлигини яхшилаш соҳасида жиддий иш олиб бориш керак.

Партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати яқинда планлаштириш ва бутун хўжалик механизми системасини янада такомиллаштириш ҳақида қарорлар қабул қилган эди. Бу қарорларни бажариш жуда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Асос қилиб олинган ана шу ҳужжатларга мувофиқ хўжалик механизмини қайта қуриш йирик хўжалик-сиёсий вазифадир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорларида кўзда тутилган бир қанча тадбирлар 1980 йилдаёқ амалга оширилиши лозим. Сизларга тақдим этилган план лойиҳасида булар эътиборга олинган.

1980 йил планини тузиш вақтида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масалалари юзасидан ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан КПСС Марказий Комитети қабул қилган муҳим қарорлар ҳисобга олинди. Ёқилғи-энергетика комплексини барқарор ўстиришни таъминлаш, хўжаликнинг транспорт, қора ва рангли металлургия, машинасозлик, химия каби асосий бўғинларини ривожлантириш зарур, деб топилди. Бунда партиянинг қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ва халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қаратилган йўли ўзгармай қолаверади.

1980 ЙИЛДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ, СУРЪАТЛАРИ ВА ПРОПОРЦИЯЛАРИ

Ўнинчи беш йилликнинг туғалловчи йили — 1980 йил плани ўн биринчи беш йилликда ишларни муваффақиятли бошлаб юбориш учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтириш зарурлигини эътиборга олиб ишлаб чиқилди. Шу муносабат билан ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишни таъминлайдиган бутун бир тадбирлар комплексини амалга ошириш кўзда тутилади. Халқ хўжалигидаги асосий тармоқларни техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш ва моддий базасини мустаҳкамлаш, экономикани ривожлантиришдаги пропорцияни яхшилаш мўлжалланади.

Бу тадбирларнинг бажарилиши ўнинчи беш йилликдаги иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга қўшилган муҳим ҳисса бўлади ва халқ фаровонлигини муттасил ўстиришга, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини кучайтиришга, СССРни бундан буён социал-иқтисодий ривожлантириш вазифаларини бажариш учун замин вужудга келтиришга ёрдам беради. Шу билан бирга беш йиллик план топшириқларининг бир қанча кўрсаткичлари бу йил камайиб кетганлигини таъкидлаб ўтиш керак.

1980 йилда истеъмол ва жамғариш учун фойдаланиладиган миллий даромад 4 процент ёки 17 миллиард сўм ортади. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 4.5 процент кўпаяди. Шу билан бирга саноатнинг «А» группасида ҳам, «Б» группасида ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари бир хил, яъни 4.5 процент миқдорида бўлади. Ишлаб чиқаришни ўстиришнинг шундай суръатлари аҳолининг халқ истеъмол молларини харид қилишга бўлган талабини ва халқ хўжалигининг моддий ресурсларга бўлган эҳтиёжларини тўларок қондириш, саноат ишлаб чиқариши структурасини яхшилаш имконини беради.

Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулотини 8,8 процент ўстириш кўзда тутилади.

Келгуси йилда пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағ ҳажми 135,3 миллиард сўм, давлат йўли билан ажратиб бериладиган капитал маблағлар эса 119,1 миллиард сўм ортади. Бу — беш йиллик планнинг 1980 йилга мўлжалланган топшириқларидан ортиқдир.

Ана шу лойиҳалар ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва аввало меҳнат унумдорлигини ўстириш борасидаги топшириқларга асосланади. Саноатда меҳнат унумдорлиги 3,8 процент, қурилишда 3.5 процент ва темир йўл транспортида 2,9 процент кўпаяди. Бу — 1979 йилда эришилган кўрсаткичлардан ортиқдир.

1980 йилда иқтисодий юксалиш суръатлари мамлакатимизда вужудга келтирилган жуда катта иқтисодий потенциалдан, бутун миллий бойлигимиздан тўла ва самарали фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. Шунга биноан 1980 йил плани қувватлардан фойдаланишни яхшилашга, моддий ресурсларни тежаб сарф қилишга қаратилган тадбирлар комплексини кўзда тутади. Аввало бу нарса ёқилғи-энергетика ресурсларини, қора ва рангли металларни, химия саноати маҳсулотларини, ёғоч-тахта ва шу сингариларни сарфлашга тааллуқлидир. Катта ва кичик ишларда қаттиқ тежамкорлик хўжалик юритишнинг энг зарур қонуни бўлиб қолиши лозим.

Моддий ресурсларни тежаш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш йўли билан маҳсулотнинг таннархи камайтирилиши керак. Бу — ишлаб чиқариш рентабеллигини ўстиришнинг негизи бўлиб хизмат қилади. Саноатда олинадиган фойдани 9,1 процент, бутун халқ хўжалигида эса 10,1 процент кўпайтириш мўлжалланади.

План топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун халқ хўжалигининг барча тармоқларида юксак уюшқоқлик ва топширилган иш учун жавобгарлик вазиятини вужудга келтириш, энг яхши пировард натижаларга эришмоқ учун меҳнат коллективларининг социалистик мусобақасини кенг авж олдириш зарур.

САНОАТ

1980 йил плани мавжуд ресурсларни ҳисобга олиб, халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларига мувофиқ саноат ишлаб чиқариши ҳажмини 633.6 миллиард сўмлик қилиб белгилайди. Бу саноатнинг 1965 йилдаги маҳсулот ҳажмидан 2.7 баравар кўп.

Планда электр энергия ҳосил қилиш ва ёқилғи қазиб чиқаришни ўстиришга алоҳида эътибор берилди. 1980 йилда электр энергия ҳосил қилишни 1979 йилдагига нисбатан 4 процент кўпайтириш ва 1295 миллиард киловатт-соатга етказиш кўзда тутилган. Шу билан бирга атом электростанцияларида электр энергия ҳосил қилиш 33 процент кўпайтирилади.

Нефть ва газ конденсати қазиб чиқариш 606 миллион тонна ҳажмида белгиланади ёки 1979 йилдагига нисбатан 3.6 процент ортади, 435 миллиард кубметр ҳажмида табиий газ ҳосил қилинади. Шу билан бирга йиллик ўсиш 7 процентдан кўпроқни ташкил этади. Кўмир қазиб чиқаришнинг йиллик ҳажми 745 миллион тоннага етказилади ёки 2,2 процент ортади.

Халқ хўжалигини ва аҳолини ёқилғи билан муттасил таъминлаш учун ёқилғи қазиб чиқариш юзасидан белгиланган планларни муваффақиятли бажарибгина қолмай, ёқилғи-энергетика ресурсларидан фойдаланишда давлат план интизомига ҳам қаттиқ риоя қилиш керак.

Халқ хўжалигини янада юксалтириш конструкцион материаллар, хусусан қора ва рангли металлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ҳамда структурасини такомиллаштиришга ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Металл маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сортларини кенгайтириш ва яхшилаш, металлургия саноатида илғор техника ва технологияни жорий этиш — 1980 йил планининг энг муҳим иқтисодий вазифаларидан биридир.

115 миллион тонна ҳажмида чўян ва қарийб 157 миллион тонна пўлат қуйиш мўлжалланади. 109 миллион тоннадан зиёд тайёр прокат ва 18.5 миллион тонна пўлат қувурлар ишлаб чиқарилади. Ишлаб чиқаришнинг ана шу ҳажмларига эришибгина қолмай, бундан ҳам ошириб юбориш мумкин.

Шу билан бирга министрликлар ва идоралар қора ва рангли металларни тежаш юзасидан ўзлари тасдиқлаган топшириқларини бажариш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишлари ва улардан планда кўзда тутилмаган мақсадларда фойдаланишга мутлақо йўл қўймасликлари керак.

1980 йил планида саноатнинг химия ва нефть химияси соҳаларида маҳсулотнинг умумий ҳажмини 9 процент кўпайтириш кўзда тутилган. Шу билан бирга минерал ўғитлар ишлаб чиқариш 16.9 миллион тонна, ёки 17.2 процент ортади. Синтетик смола ва пластмасса, химиявий тола ва ип ҳамда бошқа химиявий маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Иморатбоп ёғоч, қипиқ-тола ва қипиқ-тахта ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Целлюлоза ишлаб чиқаришни 16.6 процент, қоғоз ишлаб чиқаришни 7,1 процент ва картон ишлаб чиқаришни 12.1 процент кўпайтириш мўлжалланади.

Планни тайёрлаш вақтида аввалги йиллардагидек индустриямизнинг негизи бўлган машинасозликни ривожлантиришга катта эътибор берилди. Умуман машинасозлик маҳсулотини ишлаб чиқариш ва металл ишлаш 1979 йилда кутилаётганига нисбатан 6.5 процент кўпайтирилади.

Техниканинг янги, унумлироқ ва тежамли турлари ҳиссасини кўпайтириш ва маҳсулотнинг эскириб қолган 1500 дан зиёд турини ишлаб чиқаришдан олиб ташлаш йўли билан машина ва ускуналар ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш тадбирлари белгиланди. Ёқилғи-энергетика тармоқлари ва қишлоқ хўжалиги учун, сермеҳнат ва оғир ишларни, юк ортиш-тушириш ва транспорт ишларини механизациялаш, меҳнат шароитларини яхшилаш учун керакли машина ва ускуналар ишлаб чиқаришни кўпроқ ошириш кўзда тутилди. Аниқ ишлайдиган ва техникавий жиҳатдан такомиллаштирилган металл қирқувчи станоклар ишлаб чиқаришни илдам суръатлар билан кўпайтириш кўзда тутилади.

Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати тармоқлари учун, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари учун технологик ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Ҳозирги вақтда металлдан оқилона фойдаланиш проблемаси тобора актуал проблема бўлиб қолмоқда. Бир қанча машинасозлик корхоналарида металлни тежаш соҳасида қимматли тажриба тўпланди. Аммо бизда ишлаб чиқарилаётган талайгина машина ва ускуналарга металл ҳали ҳам кўп сарфланмоқда. Металл маҳсулоти чиқиндилари кўп.

Капитал қурилишнинг 1980 йилга мўлжалланган программаси бинокорлик материалларининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни ўстириш билан боғланган.

Меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтириш халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Енгил саноатда ишлаб чиқариш ҳажми 4.3 процент кўпайтирилади. Харидоргир газламалар — чит, ички кийимлик, сатин, кўйлакбоп пахмоқ, декоратив газламалар ва бошқа газламалар ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Ассортименти яхшиланган пойафзал ишлаб чиқариш 11 процент ва моделли пойафзал ишлаб чиқариш 8 процент ортади. Кўп талаб этиладиган бошқа бир қанча молларни, шунингдек болалар учун мўлжалланган буюмларни ишлаб чиқариш ортади.

Саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари бўйича белгиланган план 1979 йилда харид қилиниши кутилаётган қишлоқ хўжалик хом ашёсига ва 1980 йилда харид қилишнинг планда кўрсатилган ҳажмларига, шунингдек хом ашё ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш имкониятларига асосланади. Маҳсулот ишлаб чиқариш 1979 йилга нисбатан озиқ-овқат саноатида 3.8 процент ва гўшт-сут саноатида 2,8 процент кўпаяди.

Маданий-маиший ва рўзғор учун мўлжалланган моллар ишлаб чиқариш 10 процент кўпайтирилади.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

КПСС XXV съездининг, партия Марказий Комитети 1979 йил июль Пленумининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни доим жадаллаштириш мақсадида бу тармоқда мустаҳкам моддий-техника базасини вужудга келтириш ҳақидаги қарорларини бажариш 1980 йилда ҳам планнинг энг муҳим вазифаси бўлиб қолади.

Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 136 миллиард сўмлик қилиб белгиланди. Бу — 1979 йилги даражадан 11 миллиард сўм ортиқдир.

Деҳқончилик маҳсулоти турларининг кўпчилигини харид қилиш ҳажмлари асосан беш йиллик планнинг 1980 йилги топшириқларига мувофиқдир. Чорва ва парранда, сут, жун, узум харид қилиш шу топшириқлардан камроқ қилиб белгиланди. Чорвачилик маҳсулоти ҳажмларининг камайтирилиши дон ва ем-хашакнинг тўла олинмай қолинганлиги билан, узумчилик соҳасида эса 1976 — 1977 йиллар қиш фаслида ток кўчатларининг зарарланганлиги билан боғланган.

Келгуси йилда ишларнинг бутун комплекси бўйича қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун 37 миллиард сўм ҳажмида капитал маблағ ажратиб бериш кўзда тутилган. Ўнинчи беш йилликда қишлоқ хўжалигига умуман пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 173 миллиард сўмдан зиёд ёки беш йиллик планда мўлжалланганидан 3.1 миллиард сўм кўпроқ маблағ сарфланади.

1980 йилда қишлоқ хўжалиги 344 минг трактор, 270 минг юк автомобили, 293 минг трактор прицепи ва бошқа кўпгина техникани олади. Колхоз ва совхозларга 88 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилади.

Маълумки, ерни мелиорациялаш ва уни комплекс ўзлаштириш барқарор ҳосил олишнинг муҳим омилидир. Шу мақсад учун давлат йўли билан 7.9 миллиард сўм ҳажмида ёки шу йилга нисбатан 10 процент кўп капитал маблағ ажратиб берилади.

Планда РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси қишлоқ хўжалигини илдам суръатлар билан ривожлантириш ва унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ меҳнаткашлари турмушининг социал-иқтисодий шароитларини яхшилаш мўлжалланади.

Биз колхоз ва совхозларни техника билан таъминлаш учун йирик ресурсларни ажратиб бериб, улардан ғоят самарали фойдаланиш тўғрисида доим ғамхўрлик қилишимиз лозим. Ваҳолонки, кўпгина хўжаликларда ҳайдаладиган ерлардан, шу жумладан мелиорация қилинган ерлардан фойдаланишда, техникани сақлаш ва ремонт қилишда, минерал ўғитлар, ёнилғи, мойлаш материаллари ва бошқа материалларни сарфлашда ҳануз катта нуқсонлар бор.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

1980 йилга мўлжалланаётган план топшириқларини бажаришда транспортнинг муттасил ишлаб туришига муҳим ўрин берилган. Ишлаб чиқаришнинг ва ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришнинг белгиланаётган ҳажмларига мувофиқ барча транспорт турларининг юк оборотини бир йилда 5.3 процент, шу жумладан темир йўл транспортининг юк оборотини 4,1 процент ошириш планлаштирилмоқда.

Темир йўл транспортини ривожлантириш учун кўп миқдорда капитал маблағ ажратиляпти. Партия ва ҳукумат темирйўлчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқдалар.

Айни вақтда темир йўл транспортидаги барча ташиш воситаларидан самаралироқ фойдаланиш темир йўллар ишини яхшилаш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади.

Планда денгиз, дарё ва ҳаво транспортининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш кўзда тутилган. Нефть ва нефть маҳсулотлари, шунингдек, газ етказиб берувчи магистрал қувур транспортининг иш ҳажми оширилади.

Келгуси йилда мамлакатнинг алоқа системаси янада ривожлантирилади, алоқа ҳамма турларининг халқ хўжалигига ва аҳолига кўрсатадиган хизмати яхшиланади.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Экономикамиз тараққиётининг кўрсаткичлари халқ хўжалигининг асосий фондларини вужудга келтириш ва янгилаш учун давлат томонидан ажратиб бериладиган жуда катта маблағлардан қанчалик самарали фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

1980 йилда давлат йўли билан ажратиб бериладиган капитал маблағлар ҳажми 119,1 миллиард сўмни ташкил этади. Бу — беш йиллик планда беш йилликнинг охирги йили учун мўлжалланганидан 6,6 миллиард сўм ортиқдир.

Планда темир йўл транспортига ва электр-энергетика, ёқилғи, химия саноати, қора ва рангли металлургия, оғир ва транспорт машинасозлиги, электротехника саноати, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати ҳамда рўзғор асбоблари машинасозлиги каби тармоқлар ва бошқа бир қанча тармоқларга ажратиб бериладиган капитал маблағларини тез суръатлар билан кўпайтириш кўзда тутилади. Саноатнинг халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқарувчи асосий тармоқларига сарфланадиган капитал маблағ миқдори анча оширилади.

Уй-жой ва коммунал қурилиш, маориф, соғлиқни сақлаш ва маданият объектлари қурилиши аввалги йиллардагидек капитал маблағ ажратиб беришнинг энг муҳим йўналишларидан бири бўлади.

Партия ва ҳукуматнинг қарорларида ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш капитал қурилишда биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилган.

Планда давлат томонидан ажратиб бериладиган 114 миллиард сўм миқдордаги капитал маблағ ҳисобига асосий фондларни ишга тушириш юзасидан топшириқлар кўзда тутилган. Министрликлар, идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ишга тушириладиган объектлар қурилишини тезроқ ниҳоясига етказиш, янги қурилишлар сонини чеклаш, пул маблағларини, меҳнат ва материал ресурсларини энг муҳим объектларга тўплаш, битказилмаган қурилиш ҳажмларини қисқартириш, иш суръатини ғоят жадаллаштириш учун қатъий чоралар кўришлари керак.

ФАН ВА ТЕХНИКАНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

Халқ хўжалигини ривожлантириш мамлакатнинг иқтисодий потенциалини кўпайтириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг янги турларини ишлаб чиқаришга, ишлаб чиқариш техникаси ва технологиясини янада такомиллаштириш, меҳнат шароитларини енгиллаштириш учун фан-техника ютуқларидан фойдаланишга тобора кўпроқ асосланади.

1980 йилда машиналар, ускуналар, приборлар ва материалларнинг 4 мингта янги хилини ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Энг муҳим маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш юзасидан 1000 га яқин топшириқ ва прогрессив технология жараёнларини ўзлаштириш ҳамда ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш тадбирлари юзасидан 350 топшириқ планга киритилган.

1980 йилда фан ва техникани ривожлантириш учун 21 миллиард сўмдан зиёд — шу йилдагига нисбатан 5.5 процент кўпроқ маблағ ажратиб берилади.

АҲОЛИ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИНГ ОШИШИ

1980 йил планининг социал ривожланиш ва халқ фаровонлигини юксалтириш соҳасидаги вазифалари партиямиз ишлаб чиққан ва узоқ муддатга мўлжалланган социал программага мувофиқ белгиланди. Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар келгуси йилда 2,9 процент кўпаяди, умуман беш йилликда эса бу даромадлар 16,6 процент ортади.

Беш йиллик бошлангандан бери халқнинг турмуш даражасини ошириш тадбирларига сарфланган жами маблағ 1980 йил ҳисобида 15,4 миллиард сўмни ташкил этади. 1980 йилда РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси қишлоқ хўжалиги ходимлари меҳнатига тўланадиган ҳақни ошириш, темир йўл транспорти ходимларига узоқ йил ишлаганлиги учун қўшимча ҳақ тўлаш, пенсионерларнинг халқ хўжалигидаги ишини моддий рағбатлантиришни кучайтириш, колхозчиларнинг пенсия таъминотини яхшилаш, болаликдан инвалид бўлиб қолган кишилар нафақаларини кўпайтириш тадбирлари ва бошқа тадбирлар амалга оширилади. Ноишлаб чиқариш тармоқларидаги ставка ва окладларни тартибга солишни шу йил туғаллаш билан, Сибирь ва Узоқ Шарқ районларидаги темир йўл транспортида иш ҳақига устама ҳақ ва бошқа имтиёзлар жорий этилиши билан боғлиқ бўлган харажатлар ҳам қилинади.

Доклад қисқартириб босилмоқда.

УНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА ҲАМДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Беш йиллик бошидан бери шу тадбирларга жами харажатлар 15,4 миллиард сўмни ташкил қилади.

Илгари чиқарилган давлат ички заёмлари облигациялари пулини тўлаш давом эттирилади.

Аҳоли пул даромадларини янада ошириш кўзда тутилади. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 167,3 сўмгача ёки 2 процент, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ 118 сўмгача ёки 5,4 процент оширилади.

Аҳоли даромадларини ҳамда халқ истеъмол моллари ресурсларини ўстириш лозимлигини назарда тутиб, асосан давлат ва кооператив чакана товар оборотини 264,2 миллиард сўм миқдорида ёки шу йилгидан 5,1 процент кўп бўлади.

Келаси йили умумий саҳни 109,4 миллион квадрат метр уй-жой қурилади. Ўн миллиондан ортиқ кишининг уй-жой шароитлари яхшиланади, беш йил ичида жами 50 миллиондан кўп кишининг уй-жой шароитлари яхшиланади.

Ижтимоий истеъмол фондлари 1980 йилда 5,5 процент кўпайиб, 116 миллиард сўмни ташкил қилади.

Олий ва махсус ўрта маълумотли мутахассислар тайёрлаш тахминан беш йиллик топшириқлари даражасида бўлиши мўлжалланади. Ҳунар-техника билим юртларида малакали ишчи кадрлар тайёрлаш анча кенгайтирилади.

Касалхоналардаги жами ўринлар сони кўпайтирилади ва 1980 йилнинг охирига бориб 3,3 миллионга етади.

ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА ТАБИИЙ РЕСУРСЛАРДАН РАЦИОНАЛ ФОЙДАЛАНИШ

СССР Конституциясининг қоидаларини амалга ошира бориб план атроф-муҳит сифатини янада яхшилаш ҳамда табиий ресурслардан рационал фойдаланиш борасида комплекс чоралар ўтказилишини кўзда тутади. Бу — энг катта социал-иқтисодий проблемалардан биридир.

Сув ресурсларини муҳофаза қилиш борасида кўрилган чоралар мамлакат Европа қисмининг жануби ва ғарбидаги кўпчилик районлардан оқадиган дарёларнинг ҳолатига ҳозироқ ижобий таъсир кўрсатди. Болтиқ денгизи, Қора денгиз, Азов денгизи ва Каспий денгизи ҳавзалари тозароқ бўлиб қолди.

Чиқариладиган газлардаги зарарли моддаларни ушлаб қоладиган, зарарсизлантирадиган ва жами қуввати соатига 41 миллион куб метр газдан иборат установкаларни ишга тушириш кўзда тутилади. Стационар манбалардан атмосфера ҳавосини булғайдиган зарарли моддалар чиқариш 1975 йилга нисбатан қарийб 15 процент камаяди.

Умуман СССР халқ хўжалигида келаси йили табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини ўтказишда ҳамда табиий ресурслардан рационал фойдаланиш учун давлат капитал маблағларидан 1,9 миллиард сўм сарфланади.

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

1980 йилги планда барча иттифоқдош республикалар ва иқтисодий районлар экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш, улардаги хўжаликларнинг комплекслилигини ошириш ҳамда Умумиттифоқ меҳнат тақсимотини чуқурлаштириш мўлжалланади.

Закавказье республикаларида, Молдавия, Қирғизистон, Белоруссия, Қозоғистон, Ўзбекистон, Латвия, Литва ССРда саноатни умуман мамлакатдагига нисбатан янада юксак суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилган.

РСФСРда газ, нефть, химия ва целлюлоза-қоғоз саноати, машинасозликнинг бир қанча тармоқлари кўпроқ ривожлантирилади.

Россия Федерациясининг Европа қисмида ва Уралда энергетика базаси мустаҳкамланади.

Сибирь ва Узоқ Шарқда ишлаб чиқариш кучларини янада ўстириш мўлжалланади. Ғарбий Сибирда қазиб олинадиган нефть 315 миллион тоннагача етказилади ва газ 160 миллиард куб метрдан ортади. Шарқий Сибирда катта-катта территориал ишлаб чиқариш комплекслари янада ривож топади.

Байкал-Амур темир йўл магистралида поезд қатнови очиладиган участкаларнинг жами узунлиги 1980 йилнинг охирида 1900 километрга боради.

РСФСР қишлоқ хўжалигида қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш, чорва маҳсулдорлигини янада ўстириш мўлжалланади.

Украина ССРда машинасозлик, нефть химияси ва нефтни қайта ишлаш илдам суръатлар билан ривожланиб боради, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш кўпаяди. Республика қишлоқ хўжалигида дон, кунгабоқар уруғи, мева ва резавор мева етиштириш ортади.

Белоруссия ССРда химия ва нефть химиясини, машинасозлик ва металлни қайта ишлашни ривожлантириш мўлжалланади. Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулдорлигини кўпайтириш кўзда тутилади.

Болтиқ бўйи республикаларида химия ва нефть химияси саноати, алоқа воситалари ишлаб чиқариш, приборсозлик, электроника илдам ривож топади. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш кўпаяди, қишлоқ хўжалиги янада ривож топади.

Молдавия ССРда электроэнергетика, станоксозлик, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноати каттагина суръатлар га нисбатан 4,7 процент кўпаяди.

Закавказье республикаларида электроэнергетика, рангли металлургия, машинасозлик, химия саноати, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати ривожланиб боради. Қишлоқ хўжалигида узум, чой, сабзавот, ҳўл мева, резавор мева, эфир мойли экин маҳсулотлари ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш кўзда тутилади.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда электроэнергетика, рангли металлургия, химия саноати, енгил ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилади. Бу районларда пахта, сабзавот, узум, ҳўл мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайиб боради.

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР

1980 йилги планда Совет Иттифоқи билан чет мамлакатларнинг ташқи иқтисодий алоқаларини янада кенгайтириш мўлжалланади.

СССР ташқи савдо оборотининг ўсиш суръатлари беш йиллик план топшириқларидан ўзиб кетмоқда. 1980 йилга бориб у бу йилга нисбатан 4 процент кўпаяди.

Планда социалистик мамлакатлар билан биргаликдаги план фаолияти асосидаги иқтисодий муносабатларимизни янада ривожлантириш кўзда тутилади. Тузилган битимларга мувофиқ, Совет Иттифоқидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатларга машинасозлик ва приборсозлик маҳсулотлари, нефть, газ, қора металл прокати, темир-руда, концентратлар ва бошқа моллар юборилиб турилади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар эса СССРга асбоб-ускуналар, машиналар, кемалар, халқ истеъмоли моллари ва бошқа моллар юбориб турадилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXXII ва XXXIII сессияларида бешта узоқ муддатли тармоқ программалари қабул қилинди. Бу программалар ёқилғи тармоқлари ва энергетикани ривожлантириш, хом ашё билан таъминлаш, машинасозликни ихтисослаштириш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан яхшироқ таъминлаш, шунингдек транспортни ривожлантириш соҳасида мамлакатлар олдида турган энг муҳим иқтисодий проблемаларни биргаликда ҳал этишни кўзда тутади. Ана шу программаларга мувофиқ, Совет Иттифоқи қардош мамлакатлар халқ хўжалигини ривожлантиришда жумладан, муҳим-муҳим саноат комплексларини қуриш йўли билан уларга актив ёрдам кўрсатади. Социалистик мамлакатлар иштироки билан СССРда бир қанча катта корхоналар қурилмоқда.

Планга кўра, СССРнинг ривожланаётган мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларини анча ўстириш мўлжалланади. Капиталистик мамлакатлар билан савдо-сотиқни ҳам ривожлантириш кўзда тутилади.

Пировардида докладчи бундай деди:

Муҳокамангизга қўйилган 1980 йилги план мамлакат экономикасини ва халқ фаровонлигини янада юксалтиришни кўзда тутади. Белгиланган топшириқларни бажариш ҳар бир иш ўрнида, ҳар бир бошқариш бўғинида ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳамма чоралар билан оширишга, фан-техника тараққиётини тезлаштиришга, планлаштириш ва бошқаришни такомиллаштиришга, уюшқоқлик ва тартибни кучайтиришга асосланмоғи керак.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленумида сўзлаган нутқида: «Меҳнаткашларнинг ҳамма куч-ғайратини беш йиллик сўнгги йили топшириқларини бажаришга сафарбар қилишимиз керак... Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида, ҳар бир ишлаб чиқариш ячейкасида юксак талабчанлик, уюшқоқлик, ишга ижодий муносабат вазиятини вужудга келтириш керак», деб таъкидлади.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги давлат плани топшириқларининг муваффақиятли, тўла ва ошириб бажарилиши партиямизнинг XXVI съезди арафасида совет халқининг катта меҳнат ғалабаси, коммунизм қуриш йўлида қўйилган янги қадам бўлади. (Қарсаклар).

СССРНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ҲАМДА СССРНИНГ 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДА

СССР молия министри депутат В. Ф. ГАРБУЗОВ доклади

Ўтган тўрт йил ичида мамлакатимизнинг халқ хўжалиги КПСС XXV съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари белгилаб берган йўлга мувофиқ изчиллик билан ривожланиб борди. Коммунистик бунёдкорликда янги юксак марраларга эришилди, давлатнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати ошди, партиянинг социал программаси муттасил амалга ошириб борилмоқда. СССР янги Конституциясининг байроғи остида совет жамиятининг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг Коммунистик партия ва унинг Ленин ишининг содиқ давомчиси, замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби, бутун дунёда тинчлик ва социал тараққиёт учун оташин курашчи ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитети теварагида мустаҳкам жипслиги янада кучайди.

Бу йил омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ниҳоятда юксалди, меҳнаткашларнинг социалистик мусобақаси кенг қулоч ёйди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 21 миллиард сўм кўпаяди. Жамоат ишлаб чиқаришини янада ўстириш ва уни интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида фан-техника тараққиётининг юксак суръатлари таъминланди.

Шу йил КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларига мувофиқ қишлоқ хўжалигини юксалтириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида собитқадамлик билан катта ишлар бажарилди. Баъзи районларда вужудга келган оғир об-ҳаво шароитлари муносабати билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ колхоз ва совхозларга моддий ва молиявий ёрдам беришнинг қўшимча чоралари кўрилди. Қишлоқ хўжалиги ходимларининг фидокорона қизғин меҳнати ҳамда халқ хўжалиги бошқа тармоқлари меҳнаткашларининг катта ёрдами ноқулай об-ҳаво шароитлари оқибатларини анча енгиллаштириб, етиштирилган ҳосилни уюшқоқлик билан йиғиб-териб олишга имкон берди. Партия аграр сиёсатининг доноалиги ва узоқни кўра билиши, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқининг мустаҳкамлиги ва бузилмаслиги мана шунда ёрқин намоён бўлди.

Партия XXV съездининг қарорларига мувофиқ 1979 йилда совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражаси янада ошди. Ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи ҳамда колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ ортди, аҳоли жон бошига реал даромадлар кўпайди. Беш йиллик социал программасининг энг катта тадбирларидан бири — ноишлаб чиқариш тармоқларидаги ходимларнинг иш ҳақини ошириш ниҳоясига етказилмоқда. Бундан 31 миллион киши баҳраманд бўлади. Давлатнинг бу ишни бажаришга харажатлари бир йилда 7,1 миллиард сўмни ташкил этади. Чакана товар обороти 11,5 миллиард сўм кўпаяди. Шу йил жамоат истеъмол фондларидан тўловлар ва имтиёзлар 110 миллиард сўмга етади ва 4,3 процент ортади. Умумий саҳни 102,5 миллион квадрат метрга борадиган янги уй-жойлар қурилди, бунинг натижасида 10 миллионга яқин кишининг уй-жой шароитлари яхшиланди.

СССРнинг 1979 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 100,2 процент ва харажатлар бўйича 99 процент қилиб бажарилади.

КПСС Марказий Комитетининг СССР Олий Совети сессияси арафасида бўлиб ўтган Пленуми СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги Давлат плани билан СССРнинг Давлат бюджетининг лойиҳаларини асосан маъқуллади.

СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети КПСС XXV съездининг, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ташаббуси билан қўйилган янги программ вазифалар асосида ишлаб чиқилди.

Бюджет мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани лойиҳасига мувофиқ тузилган бўлиб, халқ хўжалигини янада ўстиришни зарур ресурслар билан таъминлайди, халқнинг фаровонлигини оширади, давлатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлайди.

СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетининг даромадлари 284,6 миллиард сўм, харажатлари 284,4 миллиард сўм миқдорида белгиланган. Даромадлар харажатларга қараганда 0,2 миллиард сўм кўп.

Социалистик хўжаликдан тушумлар бюджет даромадларининг асосий манбаи бўлиб, 259,3 миллиард сўмга боради ёки бюджет барча даромадларининг 91,1 процентини ташкил қилади. Ижтимоий ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг самарадорлигини ошириш борасидаги план топшириқлари шу даромадларнинг ўсиши билан таъминланади.

Мамлакат экономикасининг ривожланиши ва миллий даромаднинг ўсиши совет халқи фаровонлигини ҳар томонлама юксалтириш борасида КПСС XXV съезди кўзда тутган ишларни муттасил ўтказиб боришга имкон беради. 1980 йилда РСФСР Ноқоратупроқ зонасидаги совхозлар ходимларининг иш ҳақини ошириш ва уларга бир қанча имтиёзлар белгилаш, колхозчилар пенсия таъминотини янада яхшилаш чораларини кўриш, болаликдан инвалид бўлганларга нафақани ошириш, умумий таълим мактаблари тўртинчи ва бешинчи синф ўқувчиларини бепул дарсликлар билан таъминлаш чораларини амалга ошириш мўлжалланади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ темир йўл транспортида иш ҳақини ошириш ҳамда кўп йил ишлаганлиги учун бир йўла бериладиган мукофотни кўпайтириш, халқ хўжалигида пенсионерлар ишини янада рағбатлантиришга зарур маблағлар ажратилади.

Уй-жой қурилиши катта кўламларда амалга оширилмоқда. Умумий саҳни 109,4 миллион квадрат метр уй-жой қуриш мўлжалланадики, бу 10 миллиондан ортиқ кишининг уй-жой шароитларини яхшилашга имкон беради. Беш йил ичида жами 50 миллиондан ортиқ киши уй-жой шароитларини яхшилаб олади.

Партия ва ҳукумат Ватан фанини ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. 1980 йилда илм-фанни пул билан таъминлашга 20,3 миллиард сўм ажратилади.

Бюджетда Совет Иттифоқи ташқи иқтисодий алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга зарур маблағлар ажратиш кўзда тутилади.

СССРнинг 1980 йилги давлат бюджети — тинчлик ва бунёдкорлик бюджетидир. Бюджет рақамларида, унинг кўрсаткичларида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг коммунистик бунёдкорлик, халқ фаровонлигини янада ошириш учун энг қулай шароитларни таъминлаб беришга қаратилган ленинча ички ва ташқи сиёсати мужассамланган.

1980 йилги план ва бюджетда мамлакат саноат потенциалини янада орттириш кўзда тутилади. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 4,5 процент ортади. Саноатга сарфланган жами маблағлар 157,6 миллиард сўмга етади ёки бу йил учун тасдиқланган пландан 7,5 процент кўп бўлади.

Коммунистик партия мамлакат иқтисодий қудратининг негизи — оғир саноатни муттасил ривожлантиришни таъминлашга эътиборни бўшаштирмаётир. 1980 йилда энергетикани илдам ривожлантириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда ёқилғи-энергетика комплекси қувватларини кўпайтириш, унинг структурасини яхшилаш чоралари кўзда тутилмоқда. Булар мамлакатнинг кўмир, нефть, газ, электр энергиясига бўлган ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш вазифаларини тўлароқ ҳал этишга имкон беради. Бутун халқ хўжалигида — халқ хўжалигини техникавий жиҳатдан қайта қуроллантиришда асосий роль ўйнайдиган қора ва рангли металлургияда, химия ва машинасозликда техника тараққиётини тезлаштириш, саноат тармоқларини ривожлантириш учун каттагина маблағлар ажратилмоқда. Оғир саноатни ривожлантиришга сарфланадиган маблағлар 7,8 процент кўпайиб, 129,4 миллиард сўмни ташкил қилади.

КПСС XXV съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорларига мувофиқ, 1980 йилда «Б» группа саноат тармоқларини янада юксалтириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва хилини янгилашнинг катта программасини бажариш давом эттирилади. Шу тармоқлардаги саноатга 28,2 миллиард сўм сарфланади ёки бу маблағ 6,1 процент кўпайтирилади.

Саноат корхоналари оладиган фойда 76,6 миллиард сўм ёки бу йилгидан 9,1 процент кўп қилиб белгиланган. Ички хўжалик резервларини сафарбар этиш асосида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг таннархини арзонлаштириш ҳисобига олинадиган фойда кўпайтирилмоғи лозим.

Сўнгра докладчи маҳсулот сифатини ошириш вазифаларига муфассал тўхталиб, бунинг учун техника тараққиётини рағбатлантириш омилларидан кенгроқ кўламда фойдаланиш зарур, деб таъкидлади.

У айтдики, келгуси йил плани ва бюджети бажарилишини таъминлаш борасидаги ишларнинг диққат марказида материал, хом ашё, ёқилғи-энергетика ресурсларини мумкин қадар тежаш масалалари турмоғи керак. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида исрофгарчиликка қарши кураш, социалистик мулкни тежаш ва уни авайлаб асраш учун курашни кенг қулоч ёйдириш зарурлиги сиёсий-тарбиявий ишларнинг энг муҳим вазифаларидан бири қилиб кўрсатилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг кўрсатмаларига биноан шу йил бутун халқ хўжалигида ёқилғи, электр ва иссиқлик энергияси, металл, хом ашё ва материалларни ғоятда тежаб-тергаб сарфлаш тадбирлари амалга оширилди.

1980 йилги планда давлатнинг моддий ресурсларини янада тежаш топшириқлари белгиланади. Бу топшириқнинг бажарилиши саноат маҳсулоти таннархини арзонлаштиришга ва 2 миллиард сўм чамаси қўшимча фойда олишга имкон беради.

1980 йилда транспорт, алоқа, радиоэшиттириш ва телевидение учун бюджетдан 26 миллиард сўм ёки 4,6 процент маблағ ажратиш кўзда тутилади. Темир йўл транспортини ривожлантиришга 8,7 миллиард сўм ажратилади. Яъни маблағ 8,5 процент кўпайтирилади. Бу маблағлар транспорт ҳамма турларини техника билан тағин ҳам жиҳозлашга, темир йўл тармоқларини кенгайтиришга, юк ташиш қобилиятини оширишга сарфланади. Мамлакатнинг шарқий районларида темир йўлни ривожлантиришга каттагина маблағ ажратилади.

Коммунистик партия аграр сиёсатни сабот ва ғайрат билан ўтказиб келмоқда. Бу сиёсатнинг асосий мақсади мамлакатни озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси билан пухта таъминлаб туриш, халқ фаровонлигини муттасил ошириб боришдан иборатдир.

Партия XXV съездининг ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумининг қарорларига мувофиқ 1980 йилги план ва бюджетда колхоз ва совхозлар моддий-техника базасини ҳамма чоралар билан янада мустаҳкамлаш, кенг кўламда мелиорациялаш ва химиялаштириш ишларини бажариш, қишлоқ хўжалигини экономиканинг юксак даражада ривож топган секторига айлантириш тадбирлари кўзда тутилмоқда. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга бюджет ҳисобидан, совхозларнинг ўз маблағлари ва банк кредитлари ҳисобидан 50,9 миллиард сўм ёки 1979 йилдагидан 6 процент кўп пул сарфланади.

Докладчи қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда РСФСР Ноқоратупроқ зонасини планли равишда ўзгартиришга муҳим ўрин берилаётганлигини, партия уни сермаҳсул деҳқончилик ва чорвачилик районига айлантиришни мўлжаллаётганлигини айтди. Ушбу районда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш тадбирларига 9,4 миллиард сўм сарфланмоқда.

Беш йил ичида катта капитал қурилишлар программаси бажарилди. Шу йилнинг ўзидагина халқ хўжалигининг асосий ишлаб чиқариш фондлари 72 миллиард сўм кўпаяди ва 1980 йилнинг бошида 1 триллион сўмдан ортади.

1980 йилда давлат капитал қурилишларига 119,1 миллиард сўм миқдорида маблағ ажратади. Партиянинг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган йўлига мувофиқ темир йўл транспортининг нефть қазиш ва газ саноатининг, қора ва рангли металлургия, электроэнергетика, химия, кўмир, енгил ва озиқ-овқат саноатининг ишга тушириладиган энг муҳим объектлари ва қурилишларида иш ҳажмини илдам ўстириш кўзда тутилади. Кенг миқёсда уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриш мўлжалланади.

Келаси йили саноатнинг ишлаб турган корхоналарини реконструкция қилиш ва замонавий серунум машина-ускуналар билан техника жиҳатидан қайта қуроллантириш ишлари кучайтирилади. Бу нарса халқ хўжалигини тараққий эттириш суръатларини жадаллаштиришга, камроқ капитал маблағ сарфлаган ва ишлаб чиқариш харажатларини тежаган ҳолда янги маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш вазифаларини самарали ҳал этишга имкон беради.

КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни ўз вақтида ишга туширишни таъминлаш учун қурилиш ишларини ташкил этишни тубдан яхшилашни талаб қилди. Куч ва маблағларни капитал қурилишларга тўплашни кучайтириш, ресурсларнинг тарқалиб кетишига барҳам бериш вазифаси қўйилди. Докладчи бу вазифа қандай бажарилаётганлигини айтди.

Ўнинчи беш йилликда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш кўпайди, савдо-сотиқ ва аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг моддий техника базаси юксалди, уларнинг замонавий машина-ускуналар билан таъминланиши яхшиланди. Савдо-сотиқ ва маиший хизмат прогрессив шакллари активроқ жорий этилмоқда. 1980 йилда савдо-сотиқ ва маиший хизмат янада ривож топади. Мана шу мақсадларга 7,7 миллиард сўм ажратилмоқда.

КПСС XXV съездининг қарорига мувофиқ беш йилликда халқ маорифи ва маданиятни, соғлиқни сақлаш ва социал таъминотни янада яхшилаш борасида бир қанча катта-катта тадбирлар амалга оширилди. Келаси йили аҳолига социал-маданий хизмат доираси янада ривож топади. СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга 97,1 миллиард сўм сарфлаш кўзда тутилади, яъни бир йил ичида бу маблағлар 5,8 миллиард сўм кўпайтирилади.

Коммунистик партия ва Совет давлати кишилар соғлигини сақлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Бюджетнинг соғлиқни сақлаш ва физкультурага сарф-харажатлари 14,4 миллиард сўм бўлади.

Давлат социал страхованиеси бюджети жами 34,5 миллиард сўм бўлиши ёки 6,6 процент кўпайтириш кўзда тутилган. Ишчи ва хизматчиларнинг пенсия ва нафақалари мана шу бюджетдан тўланиб турилади. Ҳамма хил пенсия тўловларига бюджет ва бошқа манбалардан 32,9 миллиард сўм сарфланади ёки бу йилгидан 3 миллиард сўм кўп бўлади.

Совет Иттифоқи КПСС XXIV съезди эълон қилган ва КПССнинг XXV съезди ривожлантирган Тинчлик программасини амалга ошира бориб, бошқа социалистик мамлакатлар билан биргa қатъий туриб қуролланиш пойгасини тўхтатишга, кескинликни юмшатиш жараёнига муқаррар тус беришга, коммунистик қурилиш учун тинч шароитни таъминлашга куч-қувватларини изчиллик билан сарфламоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Германия Демократик Республикасининг 30 йиллиги муносабати билан Берлинда сўзлаган нутқида айтган Совет Иттифоқининг тарихий тинчлик ташаббуси кейинги вақтларда ҳақиқатан ҳам оламшумул аҳамиятга эга бўлган катта воқеа бўлди.

Совет Иттифоқининг янги конструктив таклифлари — партиямиз, давлатимиз ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев ер юзида тинчлик ва социал тараққиёт йўлида тинимсиз олиб бораётган улкан ишларнинг яна бир яққол далилидир.

Аммо дунёда кескинликни юмшатиш жараёнини барбод этиш пайида бўлаётган кучлар актив ҳаракатларини давом эттирмоқдалар. НАТО блокидаги агрессив империалистик доиралар «Советларнинг ҳарбий хавф-хатари» деган уйдирма баҳона билан қурол-яроғларни беҳад кўпайтириб бормоқдалар, ўзларининг қонун чиқарувчи органлари орқали катта-катта ҳарбий бюджетларни қабул қилиб, ҳарбий харажатларни кўпайтириб юбормоқдалар.

Мана шундай бир шароитда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мустаҳкам тинчликка эришиш учун курашни изчил ва қатъиятлик билан давом эттириб, мамлакатимиз мудофаасини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида мудофаа харажатлари 17,1 миллиард сўм миқдорида бўлиши кўзда тутилган, бу — бюджетда кўрсатилган ҳамма харажатларнинг 6 процентини ташкил қилади.

Докладчи бошқаришни ҳар томонлама такомиллаштириш масалаларига муфассал тўхталди ва бу ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳамда иш сифатини муттасил ошириб бориш мақсадида экономикага раҳбарликни яхшиловчи муҳим резерв эканлигини айтди.

КПСС Марказий Комитетининг «Хўжалик механизмини янада такомиллаштириш ва партия ҳамда давлат органларининг вазифалари тўғрисида»ги қарори ҳамда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Планлаштиришни яхшилаш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга хўжалик механизмининг таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарори мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда жуда катта аҳамиятга эга.

1980 йилги план ва бюджетда барча қардош иттифоқдош республикаларни социал-иқтисодий ривожлантиришни янада авж олдириш кенг программаси кўзда тутилади. 1980 йилга ажратилаётган маблағлар барча иттифоқдош республикалар экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш, аҳолининг фаровонлигини яхшилаш борасида шу йилга мўлжалланган тадбирларни тўла-тўкис таъминлайди.

СССР Министрлар Совети СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни СССР Олий Советининг тасдиғига тақдим қилади. Бюджет даромадлар бўйича 265,8 миллиард сўм ёки планга нисбатан 102,7 процент қилиб, харажатлар бўйича 260,2 миллиард сўм ёки 100,7 процент қилиб бажарилган. Даромадлар харажатлардан 5,6 миллиард сўм ортади.

Пировардида докладчи бундай деди: 1980 йилги план ва бюджет Совет Иттифоқининг юбилей ўнинчи беш йиллигини ниҳоясига етказади. Ҳаёт партия сиёсатининг буюк ва енгилмас кучини, КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари хўжалик қурилиши ва социал тараққиёт соҳасида ишлаб чиққан сиёсий, иқтисодий ва ташкилий тадбирларнинг ниҳоятда самарадорлигини яққол исбот қилди.

1980 йилда бутун мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини тантана билан нишонлайди. Коммунистик партия раҳбарлигида совет кишилари Ленин юбилейини ҳамда КПССнинг бўлажак XXVI съездини умумхалқ социалистик мусобақасини кенг кўламда авж олдириб, меҳнатда янгидан-янги ютуқлар билан муносиб равишда нишонлажакларига шубҳа йўқ (Қарсаклар).

Доклад қисқартириб берилмоқда.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ҚИЛАЙЛИК

Йилимиз якунланишига оз вақт қолди. Яна саноқли ҳафталардан кейин ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилига қадам ташлаймиз. Шунинг учун ҳам пойтахт областимиз саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, пахта далаларида фидокорона меҳнат кун сайин авжига чиқмоқда. Ҳар бир коллектив хўжалик йилини муваффақиятли якунлаш, давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга астойдил ҳаракат қилмоқда. Ҳамма жойда кўтаринки меҳнат давом этмоқда.

Кўпчилик меҳнат коллективлари зиммаларидаги вазифаларни тўла-тўкис бажаришга эришмоқдалар. Улар резервлар ва имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланишмоқда. Ишлаб чиқаришни кенгайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш, технология жараёнларини такомиллаштиришга қаратилган кўплаб ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ишлаб чиқаришлар реконструкция қилинмоқда, янги-янги қувватлар ишга туширилмоқда, илғорлар тажрибаси оммалаштириляпти, социалистик мусобақа, унинг турли формалари кенг йўлга қўйилмоқда.

Областимиз индустрияси ходимлари Улуғ Октябрнинг 62 йиллигини муносиб нишонладилар. Эндиликда яна бир буюк сана — улуғ доҳий В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан бораётган умумхалқ ватанпарварлик ҳаракатида фаол қатнашмоқдалар. Зарбдор меҳнат саноатчиларимиз ютуқлари салмоқли бўлишига олиб келмоқда. Шу туфайли ҳам йилнинг ўтган ўн ойи ва октябрь ойи маҳсулот реализация қилиш давлат планлари анча зиёдаси билан адо этилди.

Область шаҳарлари ва районлари бўйича 1979 йилнинг ўтган ойлари ва сўнгги октябрь ойида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши қуйидагича бўлди (процент ҳисобида):

Ушбу маълумотлардан кўриниб турибдики, областимиздаги деярлик барча шаҳарлар ва районлар саноат корхоналари коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ўн ойлик ва сўнгги ой планларини тўла ҳамда зиёдаси билан бажарганлар. Шу туфайли ҳам областимиз бўйича саноат маҳсулотини реализация қилиш топшириқлари муваффақиятли адо этилди. Ўн ойлик давлат плани 101,4 процент, октябрь ойиники эса 102,3 процент қилиб бажарилди.

Бу ютуқда, айниқса, республикамиз пойтахти индустрияси меҳнаткашларининг салмоқли ҳиссаси борлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Тошкентлик саноатчилар социалистик мусобақани авж олдириш, қолоқларсиз ишлаш ҳаракатини кенг ёйиш, иш кўрсаткичларини яхшилашга ёрдам берадиган омиллардан фойдаланиш туфайли зиммаларидаги вазифаларни бажаришда салмоқли натижаларга эришмоқдалар. Улар ўтган ўн ойда пландагидан ташқари 46 миллион 757 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишди.

Қатор бошқа шаҳарлар ва районлар саноатчилари ҳам меҳнатда дуруст натижаларга эришдилар. Айниқса, ташаббускор Ангрен шаҳар, Калинин, Тошкент, Бўстонлиқ, Оҳангарон районлари саноат ходимлари баракали ишлашди. Улар давлат планларинигина эмас, ҳатто социалистик мажбуриятларининг ҳам ошиғи билан адо этилишини таъминламоқдалар.

Қатор саноат тармоқлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари маҳсулотни натурада реализация қилиш топшириқларини бажаришда яхши натижаларга эришдилар. Областимиз энергетиклари пландагига қўшимча ўнларча миллион киловатт-соат электр нури ҳосил қилдилар.

ОЙЛИК
ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

Шахтёрларимиз белгиланганидан ташқари 231 минг тонна кўмир қазиб чиқардилар. Бундан ташқари, социалистик мажбурият ҳисобидан 5,1 минг тонна минерал ўғитлар, бирнеча миллион сўмлик тикувчилик буюмлари, сал кам ўн мингларча жуфт чарм пойафзали, минглаб тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Ахборотда келтирилган маълумотлардан областимиздаги айрим шаҳарлар ва районлар маҳсулот реализацияси бўйича оқсаётганлиги, давлат планини бажаришнинг уддасидан чиқмаётганлиги ҳам кўриниб турибди. Жумладан, индустриямизнинг йирик марказлари ҳисобланган Олмалиқ ва Бекобод шаҳарлари, Оржоникидзе райони ўтган ўн ойда белгиланган ҳажмдаги саноат маҳсулотини реализация қила олмай давлатдан анча қарздор бўлиб қолишди.

Биргина Олмалиқ саноатчилари топшириқда назарда тутилганидан 5 миллион 214 минг сўмлик кам маҳсулот реализация қилишди. Бекобод шаҳри бўйича бу қолоқлик 4 миллион 201 минг сўмни, Оржоникидзе районида эса 1 миллион 147 минг сўмни ташкил этди.

Бунинг устига областимиздаги 27 корхона коллективи реализация планининг адо этилишига эриша олмади. Улар давлатга сал кам 40 миллион сўмлик кам маҳсулот етказиб бердилар. Бундай қолоқ корхоналар орасида Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Олмалиқ химия заводи, Ўзбекистон металлургия комбинати, Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги, трансформатор заводлари, Оҳангарон нон маҳсулотлари комбинати, Чирчиқдаги бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати, Янгийўл ёғ-мой комбинати, қатор ғишт заводлари бошқармалари ҳамда бошқа корхоналар бор.

Областимизда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, фойда олиш ва бошқа шу каби муҳим техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича зиммасидаги вазифани уддалай олмаётган корхоналар сони деярли камаймаяпти. Шу йилнинг ўтган ўн ойида 80 га яқин корхонада унумдорликнинг назарда тутилган даражада ўртиши таъминланмади, 96 та корхонада ўтган йилдаги даражадан пасайиб кетди. Бундан ўнларча миллион сўмлик зарар кўрилди. Бу афсусланарли бир ҳолдир. Шу нуқсон оқибатида ҳар бир ишловчи ҳисобига меҳнат унумдорлиги суст кўтариляпти.

Маҳсулот таннархини камайтириш давлат планлари ҳам кўнгилдагидек адо этилмаяпти. Шу йилнинг тўққиз ойида кўпгина корхоналар маҳсулот таннархининг ортиб кетишига йўл қўйди. Фақатгина Тошкент, Чирчиқ шаҳарлари, Калинин, Ғалаба, Оржоникидзе районларида маҳсулот таннархини камайтириш план топшириқлари ортиғи билан адо этилди. Фойдасиз харажатларнинг кўпайиб кетиши, брак ва сифати паст маҳсулот ишлаб чиқарилишига йўл қўйиш ҳолларининг ҳамон бартараф этилмаслиги таннарх бўйича планларнинг бажарилишига ҳалақит бераётган асосий сабаблардир. Ўнлаб корхоналар маҳсулот таннархининг сал кам 43 миллион сўмлик ортиб кетишига йўл қўйди. Фойда олиш планлари ой сайин бажарилмаётганлиги ҳам худди шундандир.

Областимиз саноатчилари зиммага олган социалистик мажбуриятларини бажаришда ҳам орқада қолишяпти. Улар бу йил планга қўшимча 140 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш ҳақидаги ваъдаларининг уддасидан чиқишмаяпти. Ўтган ўн ойда бу мажбуриятнинг ярми ҳам адо этилмади. Бу қолган икки ойда катта қийинчилик туғдириши мумкин. Индустриямиз меҳнаткашлари ҳар қандай шароитда ҳам ваъданинг устидан чиқишга одатланишган. Улар йилнинг қолган қисқа даври ичида ишда кескин бурилиш ясашлари, барча резервларни ишга солишлари керак.

Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқда. Бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этаётган кўплаб ишчилар нормани ортиғи билан бажаришяпти. Суратда: пешқадам ишчилардан О. Рофлер, У. Юсупова ва М. Исҳоқовалар тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечиришяпти.

В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ МАГАЗИН

«Коммунизм» колхозининг пахтакорларига савдо хизмати кўрсатиш даражаси йил сайин яхшиланиб бораяпти. Яқинда хўжаликнинг «Коммунизм» участкасида яна бир савдо шоҳобчаси ишга тушди. «Баҳор» номли бу магазиннинг очилишида Янгийўл район матлубот жамиятининг раиси У. Машарипов, «Ленинизм» қишлоқ матлубот жамиятининг раиси Сергей Паклар иштирок этишди.

Колхоз раиси М. Йоматов тантанали равишда лентани қирқиб, магазин мудири Ш. Султонсаидовга унинг калитини топширди. Колхозчилар янги магазинга қадам қўйиб турли маданий ва истеъмол молларини харид қилишди.

Ҳозирги кунда бу кўп тармоқли магазинда савдо техникумини тамомлаб чиққан Муаззам Саъдиева, Мукаррам Ҳалилова ва Умар Муҳамедов сингари хушмуомала сотувчилар хизмат кўрсатишаяпти. Истаган нарсаларини топаётган ва юксак савдо маданиятидан мамнун бўлган дала меҳнаткашлари «Таклиф ва мулоҳазалар дафтари»га ўз миннатдорчиликларини ёзиб кетмоқдалар.

В. БОБОХОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 28 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада мавсум бошидан буён терилгани (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида).

Бўка	0.25	119,57	113,54
Чиноз	0,29	112,68	107,77
Ғалаба	0,15	112,02	107,82
Коммунистик	0,15	111,95	101,05
Ўрта Чирчиқ	0,33	111,93	107,86
Бекобод	0,17	111,43	106,00
Пискент	0,27	110,11	116,07
Оққўрғон	0,21	109,94	101,62
Янгийўл	0,47	109,64	104,86
Область бўйича:	0,40	112,63	107,59

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„ШУ ҲАМ ЁРДАММИ“?

Газетамизнинг шу йил 16 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган мақолада Пискент райони пахта далаларида йиғим-теримда иштирок этаётган Олмалиқ шаҳри айрим корхона ва ташкилотлари ҳашарчиларининг иш унуми паст эканлиги танқид қилинган эди. Бу мақола юзасидан «Средазнипроцветмет» илмий-тадқиқот институти раҳбарларидан жавоб хати олинди.

Бу хатда маълум қилинишича, мақолада келтирилган фактлар тасдиқланган. Газета чиқиши райондаги «Гулистон» колхозида пахта теримида қатнашаётган институт ходимлари ўртасида муҳокама этилган. Ҳашарчилар бригадасининг бошлиғи, катта илмий ходим Б. Олжатаевга коллектив ўртасида меҳнат интизоми бўшаштириб юборилганлиги кўрсатилиб, у қатъий огоҳлантирилди.

Институт ходимлари республика партия ва ҳукумати Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш тадбирларини белгилаганлар.

ОИЛА ФАЙЗИ

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Мен бу оилани қарийб ўттиз йилдан буён биламан. Ўғил-қизлари, невaралари бизнинг мактабда таълим олишган. Улар мисолида меҳнатсевар ва одамий кишиларнинг фарзандлари ҳам одоб-аҳлоқли, яхши фазилатли бўлиб етишишларига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

Оила бошлиғи Мирпўлат ака узоқ йиллар давомида ички ишлар органларида ҳалол хизмат қилиб, обрў-эътибор топган эди. Фарзандлари Обид, Мирали ва Ҳамидуллалар ҳам ўз фаолиятларини халқ осойишталигини сақлашга бағишладилар.

Тоҳир ака Мирпўлатов Улуғ Ватан уруши синовларини ўз бошидан кечирди. Сўнгра халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилди. Ҳозирги кунда ирригация илмий-текшириш институтида. Ўткир партия, комсомол ташкилотларида масъул лавозимларда ишлаб келмоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ака-укалар учун старт майдони бўлиб хизмат қилган экан. Сабаби уларнинг ҳаммаси ўз меҳнат фаолиятларини шу корхонада бошлашган. Ҳозирги кунда бу анъанани Қўчқор давом эттирмоқда. У йигирма етти йилдан буён шу ерда тер тўкиб, илғор ва ташаббускор ходим сифатида танилган. Ҳозирги кунда бирлашманинг у бошчилик қилаётган 1-филиали социалистик мусобақада анчадан буён ғолиблик қилаётир.

Оила аъзоларининг турли касбда эканлигидан қатъий назар Мирпўлатовлар аҳлоқий томондан бир-бирига жуда ҳам ўхшайдилар — ҳаммаси камтар, одамшаванда. Катта-кичик оила юмушларини сидқидилдан бажаради, маҳалла-кўйнинг тўй-ҳашамларида ҳамиша хизматда. Кекса отахонлардан Шомурод, Усмон ва Худойберган оталарнинг мамнун бўлиб айтишларича улардан ҳар қанча намуна олса арзийди.

Уй соҳибаси Бувойша ая бутун маҳаллада ҳам ҳурматли онахонлардан. Сабаби Киров район Азиатский кўчасида истиқомат қилувчи бу хонадондаги аҳиллик ва тотувликка у бош-қош. Ҳамиша ўғиллари, келинлари, невaраларига халқ хизматига шай туриш, қайси касбда бўлмасин ҳалол тер тўкишни ўргатади. Ҳаётий далиллар келтириб, меҳнат-бахт эканлигини уқтиради. Шулар туфайли бу оиланинг инженер, ишчи, педагог ва шифокор аъзолари эл раҳматига сазовор бўлишаяпти. Саксон ёшдан ошган буви эса хонадон файзидан, аҳиллик ва иноқликдан беҳад мамнун.

С. САЪДУЛЛАЕВ,
ўқитувчи.

«Ташсельмаш» заводи мамлакатимиздаги пахтакор республикаларга «Ўзбекистон» пахта териш машинасини тобора кўпроқ етказиб бермоқда. Бу агрегатлар чет эл мамлакатларига ҳам жўнатиляпти. Ушбу суратда шундай машинанинг илғор йиғувчи-слесарларидан Неъмат Тожиев (чапдан), Латиф Жўрабоев ва бригада бошлиғи Виктор Глуховларни ўзаро суҳбат вақтида кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ҲАЁТИ

МЕҲНАТКАШЛАР ХАТЛАРИ—ҲАЁТ КЎЗГУСИ

Социалистик демократия асосига қурилган бизнинг мамлакатимизда меҳнаткашлар хатлари, ариза ва шикоятлари олдинга сари ҳаракатлантирувчи катта куч ҳисобланади. Чунки, уларда кундалик ҳаётимизнинг талаб ва эҳтиёжлари, эртанги режалар ўз ифодасини топган.

Кейинги йилларда партия ва ҳукуматимиз гражданларни қабул қилиш, уларнинг хатлари билан ишлашга алоҳида эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг матбуотда эълон қилинган «КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнаткашлар хатлари билан ишлашни янада такомиллаштириш тўғрисида», «Партия, совет ташкилотлари ва бошқа ташкилотларда гражданларни қабул қилишни янада яхшилаш ҳақида»ги қарорлари шулар жумласидандир.

Бу муҳим партиявий ҳужжатларнинг ҳаммаси биз учун ишимизда амалий программа бўлиб қолмоқда. Уларни ижроия комитет кенгашларида ишлаб чиқиб зарур тадбирлар белгилаб олганмиз. Ижроия комитет аъзолари, бўлимлар ва бошқармалар раҳбарлари, инструкторлар билан мунтазам ўтказилаётган семинарлар, методик суҳбатлар хатлар билан ишлашда катта самара бераётир. Бундай йиғилишлар пайтида район прокуратура, суд органлари ходимлари аризани кўриб чиқиш ва ҳал этиш муддатлари, иш мазмуни ва формалари ҳақида лекциялар ўқимоқдалар.

Шу йил май ойида корхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари билан ижроия комитетда йиғилиш ўтказилди. Бунда партиямиз Марказий Комитетининг юқоридаги қарорлари асосида партия, совет ташкилотларида меҳнаткашларни қабул қилишни яхшилаш бўйича ижроия комитет белгилаган тадбирларнинг бажарилиши ўрганилди.

Район ижроия комитети, доимий комиссиялар, депутатлар, корхона ва ташкилотлардаги депутатлар группалари ариза ва шикоятлар билан ишлашда анча ютуқларга эришдилар. Ҳар бир хат аниқ ҳисобга олиниб, белгиланган муддатда ҳал этилиши учун астойдил ҳаракат қилинмоқда. Ўтган ўн ой ичида райижрокомга аҳолидан 861 та хат келди. Турар-жой билан таъминлаш, санитария аҳволини яхшилаш, ободонлаштириш, кўкаламзорлар барпо этиш, уй-жойларни кенгайтириш, маҳалла ва кварталларда осойишталикни янада мустаҳкамлашга қаратилган бу ариза ва шикоятлардан 661 таси қондирилди. Қолганларининг ҳал этилмаслик сабаблари эгаларига тушунтирилди.

Гражданлар аризаларининг ўз вақтида ҳал этилишида назорат қилиш формаси қулай келмоқда. Ўтган йили ва бу йил ижроия комитетнинг умумий бўлими ходимлари депутатлар ва социалистик қонунчиликка риоя этиш ҳамда жамоат тартибини муҳофаза қилиш доимий комиссияси билан биргаликда квартира бўлими, ободонлаштириш, турар-жой бошқармалари, социал таъминот бўлими, 18-турар-жойдан фойдаланиш идорасида ариза ва шикоятлар билан ишлаш ҳолати текширилди. Шунингдек район корхоналари ва ташкилотларидаги меҳнаткашлар хатларига муносабат ҳам доимо ижроия комитет эътиборида бўлмоқда. Хусусан бир йил ичида депутатлар иштирокида каноп фабрикаси, В. И. Ленин номли якка буюртма кийимлар ишлаб чиқариш бирлашмаси, Октябрь революцияси заводлари ва бошқа ташкилотларда хатлар билан ишлаш аҳволи назоратдан ўтказилди ҳамда уларнинг натижалари ижроия комитет кенгашларида кўриб чиқилди.

Район Советининг ижроия комитети, бўлимлар мудирлари, бошқармалар бошлиқлари гражданларни қабул қилишга катта эътибор бераётирлар. Ижроия комитет аъзолари аниқ график асосида, белгиланган вақтдан бошлаб қабул қиладилар. Бундан ташқари шанба ва якшанба кунлари корхона ва ташкилотлар, маҳалла, квартал комитетлари вакилларини жамоатчилик асосида қабул қилиш йўлга қўйилган. Ўтган йил ва шу йилнинг уч ойи давомида 70 марта ана шундай қабул ўтказилди. Унда 120 кишининг район хўжалигини яхшилаш юзасидан 135 та таклифи амалга оширилди.

Ижроия комитет аъзолари ариза ва шикоятларни бевосита корхона ва ташкилотларнинг ўзига бориб ҳал этмоқдалар. Бу ишчилар вақтини тежаш билан биргаликда депутатлар обрўсини мустаҳкамлаётир. Ишда ошкораликни таъминламоқда. Ариза ва шикоятларнинг ана шундай формасини амалга оширишда Ж. Мақсудов, Н. Бражкин, С. Шабаева, Б. Барич, А. Голованова, А. Фроназаров каби ижроия комитет аъзолари актив фаолият кўрсатмоқдалар.

Биз Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва иштирокчиларининг хатларини биринчи навбатда ҳал этмоқдамиз. Районимизда истиқомат қилаётган 490 нафар инвалид ва 2225 нафар уруш қатнашчисининг ҳаммаси бундай ғамхўрликка сазовор. Бу йил улардан кўплари турар жой билан таъминланди. 17 кишига даволаниш учун путевкалар берилди.

Меҳнаткашлардан келаётган хатлар анализи ижроия комитетга ободонлаштириш, район аҳолисининг турмуш шароитини янада яхшилаш учун келгуси планларни тузиб олишга ёрдам бермоқда.

Иш фаолиятимизда меҳнаткашлардан тушадиган хатлар характери ва миқдорини йилма-йил қиёслаб бориш яхши самара бермоқда. Биз ўтган йили хатлар ҳаракатини ўрганиб, ижроия комитетга юқори ташкилотлардан узатилаётган ариза ва шикоятлар сони бир мунча ортганлигини сездик. Бу айрим бўлимлар ва бошқармалар ҳам хатларга эътибор билан қарамаётганлигини кўрсатувчи факт эди. Бу йил ана шундай камчиликка чек қўйилди.

Эндиликда ижроия комитет ўз фаолиятини ҳар бир хат тақдири билан боғлиқ ҳолда олиб бормоқда. Барча депутатлар, совет ходимлари ариза ва шикоятларда, таклиф ҳамда мулоҳазаларда коммунистик жамият бунёдкори — совет кишисининг ўй, мақсадлари, умр мазмуни мужассамланганини тўла ҳис этмоқдалар.

Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қурилди. «Бу жамият — ҳар бир кишининг бахт саодати тўғрисида ҳамманинг ғамхўрлик қилишини ва ҳамманинг бахт-саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилишини ўз ҳаётининг қонуни қилиб олган жамиятдир», — дейилади СССР Конституциясида.

Миллионларнинг бахт қомусида гарантиялаб қўйилган бу қоида фаолиятимизда амалий программа бўлиб қолаверади. Биз бундан буён ҳам меҳнаткашлар хатлари билан ишлашни янада яхшилаш учун активлигимизни оширамиз.

М. ҚАҲҲОРОВ,
халқ депутатлари Ленин район Совети ижроия комитетининг раиси.

Реклама ва эълонлар

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

29, 30 ноябрь, 2 ва 4 декабрь соат 19.30 да

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. СУЛТОН.

„ИСТЕҲКОМ“

(2 пардали тарихий-инқилобий драма)

Саҳнага қўювчи режиссёрлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Б. Т. ЙЎЛДОШЕВ ва Р. ҲАМИДОВ.

Рассом — У. САЙДАЛИЕВ.

РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР ва Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотлари лауреати С. ТАБИБУЛЛАЕВ; Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати Х. ХЎЖАЕВА; Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Қ. ХЎЖАЕВ, М. ОРИПОВ; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Т. КАРИМОВ, Д. ИСМОИЛОВА, О. ЮНУСОВ, Т. ТОЖИЕВ, Р. ЁҚУБОВ, Т. ХОНТУРАЕВ, Р. ҲАКИМОВ, Ҳ. ЮНУСОВ; Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари Т. МЎМИНОВ, С. УМАРОВ; артистлар: М. ДЎСТМАТОВ, Р. АВАЗОВ, Н. ОЛИМОВ, С. ЮНУСОВА, Ё. САЪДИЕВ, Х. НУРМАТОВ, Қ. САЪДУЛЛАЕВ, Г. ИБРОҲИМБЕКОВА, К. АБДУРАҲИМОВ, Э. НОСИРОВ, Ж. ЗОКИРОВ, Б. ҚОСИМОВ, О. ҚОСИМОВ ва бошқалар.

Касса соат 10.00 дан очиқ.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЎРИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар учун телефон: 44-15-51.

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29, 30 ноябрь соат 19.00 да

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ бадиий коллективлар кўригининг лауреати

«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Қодир МЎМИНОВ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Дилбар ФАЕЗОВА.

Солистлар: Комилжон ИБРОҲИМОВ, Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Дилором ҚАЮМОВА, Назира ШЕРАЛИЕВА, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Абдурашид МУСТАФОҚУЛОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Музика раҳбари — Исмат РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Горнчилар, қаердасиз! 10.45 — Яширин обком ҳаракатда. Бадиий фильм, 3-серия. 12.05 — Концерт. 12.30 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Шахмат мактаби. 16.45 — Рус тили. 17.15 — Бил ва уддала! 18.00 — Фильм-концерт. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ватан нимадан бошланади. 20.10 — Яширин обком ҳаракатда. Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — Время. 22.10 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак» (Москва). Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — А. П. Чехов. Ванька. Бадиий фильм. 12.30 — Ниқобсиз сионизм. 13.00 — Бобом, Килнан ва мен. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Бешик. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари олдидан. 21.30 — Время. 22.10 — Ижодкор ёшлар конкурси қатнашчиларининг якунловчи концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29|XI да **Пётр Биринчи**, 30|XI да **Дон Кихот** (янги спектакль).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29, 30|XI да **Истеҳком.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29|XI да **Қизил дуррали нозик ниҳолим**, 30|XI да **Зеби Зебона.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа. «ҲИНД ФИЛЛАРИ» ЙИРИК СОВЕТ АТТРАКЦИОНИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325730.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; расмлар — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02314. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2620. 11